

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5EMCdo/1/2013
Identifikačné číslo spisu:	1604112946
Dátum vydania rozhodnutia:	04.02.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1604112946.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej Slovenskej republiky - Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, so sídlom v Bratislave, Špitálska 14, proti povinnému F. O., bývajúcemu v X., o vymoženie 116,17 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Malacky pod sp.zn. 23Er 1946/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 24. apríla 2012, sp.zn. 19 CoE 312/2010 a uzneseniu Okresného súdu Malacky zo 16. decembra 2009, č.k. 23 Er 1946/2008-12, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 24. apríla 2012, sp.zn. 19 CoE 312/2010 a uznesenie Okresného súdu Malacky zo 16. decembra 2009, č.k. 23 Er 1946/2008-12 v časti výroku o trovách exekúcie z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Malacky na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Oprávnená podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 3 500 Sk (116,17 €) s príslušenstvom. Povinnosť zaplatiť túto sumu bola povinnému uložená rozhodnutím Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Malackách z 11. marca 2003 č.p. ORP-P-420/DI-2002-Ma-V; tento exekučný titul nadobudol právoplatnosť 11. marca 2003 a vykonateľnosť 26. marca 2003.

Následne oprávnený 3. augusta 2004 podal na Okresný súd Malacky návrh na nariadenie súdneho výkonu rozhodnutia predajom hnutelných vecí a dňa 23. decembra 2005 návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi Bc. Vladimírovi Usačevovi. Okresný súd Bratislava IV vydal 11. júla 2006 pod sp.zn. 37 Er 2492/2006-7 poverenie číslo: 5104 009829* na vykonanie exekúcie pre vymoženie uloženej pokuty a trov exekúcie.

Súdny exekútor doručil dňa 17. januára 2008 Okresnému súdu Bratislava IV podnet na zastavenie exekúcie z dôvodu preklúzie.

Okresný súd Malacky uznesením zo 16. decembra 2009, č.k. 23 Er 1946/2008-12 exekúciu zastavil a oprávneného zaviazal nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie vo výške 52,15 € v lehote 3 dní od

právoplatnosti tohto uznesenia. Zastavenie exekúcie odôvodil s poukazom na ustanovenie § 57 ods. 2 Exekučného poriadku tým, že exekučný titul už nemožno vykonať, lebo uplynula trojročná prekluzívna lehota v zmysle § 88 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení zmien a doplnkov. O trovách exekúcie rozhodol podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku s poukazom na ustanovenie § 14, § 15 a § 22 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 288/1995 Z.z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 14. decembra 2012.

Na odvolanie oprávnenej proti uzneseniu v časti výroku o trovách exekúcie Krajský súd v Bratislave uznesením z 24. apríla 2012, sp.zn. 19 CoE 312/2010 uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách exekúcie ako vecne správne potvrdil. Povinnému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení uznesenia konštatoval, že v prípade zastavenia exekúcie pre zánik práva na vykonanie rozhodnutia, nejde o zavinenie oprávneného tak, ako to predpokladá ustanovenie § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, avšak len v prípade, že návrh na vykonanie exekúcie bol podaný včas. Oprávnený postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto postupu do straty účinnosti exekučného titulu v priebehu konania nemôže v zásade ovplyvniť. Môže sa však pričiniť o pozitívny výsledok exekučného konania tým, že podá návrh na vykonanie exekúcie bez zbytočného odkladu po právoplatnosti a vykonateľnosti exekučného titulu, čím v podstate ovplyvňuje dĺžku trvania postupu súdneho exekútora v exekučnom konaní. Oprávnená však návrh na nariadenie súdneho výkonu rozhodnutia, resp. návrh na vykonanie exekúcie nepodala bez zbytočného odkladu, ale až po vyše roku, resp. po vyše dvoch rokoch od vykonateľnosti exekučného titulu (návrh na nariadenie súdneho výkonu rozhodnutia z 3. augusta 2004, resp. návrh na vykonanie exekúcie z 23. decembra 2005) a z tohto dôvodu sa podstatne znížil predpoklad úspešného ukončenia exekučného konania (vymožená pohľadávka). O trovách odvolacieho konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 1 O.s.p. v spojitosti s § 142 ods. 1 O.s.p.

Na základe podnetu oprávnenej podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 24. apríla 2012, sp.zn. 19 CoE 312/2010 a uzneseniu Okresného súdu Malacky zo 16. decembra 2009, č.k. 23 Er 1946/2008-12 v časti výroku o trovách exekúcie. Podľa právneho názoru generálneho prokurátora môže súd uložiť oprávnenému povinnosť uhradiť nevyhnutné trovy exekúcie v zmysle § 203 ods. 1, ods. 2 Exekučného poriadku len v prípade, ak dôjde k zastaveniu exekúcie jeho zavinením, alebo ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. V predmetnej veci nebol splnený žiaden zákonom stanovených predpokladov. Mal za to, že pokiaľ oprávnená osoba podala včas návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty určenej na jeho vykonanie. Oprávnená nemohla postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto konania, teda ani prípadné vykonanie exekučného titulu do straty jeho účinnosti v priebehu konania ovplyvniť. Okrem toho, súd by bol povinný exekúciu zastaviť i z úradnej moci, ak by zistil stratu účinnosti exekučného titulu v priebehu konania. Náhradu nevyhnutných nákladov na vykonanie exekúcie možno uložiť oprávnenému podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku aj vtedy, ak dôjde k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Nedostatok majetku povinného na náhradu trov exekúcie však musí byť v exekučnom konaní preukázaný. V uvedenej exekučnej veci súd a ani súdny exekútor existenciu majetku na strane povinného na uhradenie trov exekúcie neskúmali. Procesné zavinenie oprávnenej nemožno bez ďalšieho založiť iba na jej dispozičnom úkone - podaní návrhu na vykonanie exekúcie. Riziko neúspechu exekúcie musí znášať súdny exekútor pokiaľ, povinnosť nahradiť trovy exekúcie nemožno uložiť povinnému, ani oprávnenému. V závere generálny prokurátor poukázal na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Českej republiky a rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (Van der Mussele proti Belgicku). Z týchto dôvodov generálny prokurátor navrhol, aby mimoriadnym dovolaním napadnuté a na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) spočívajúce uznesenia odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa v časti výroku o trovách exekúcie boli zrušené a vec vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Oprávnená sa vo svojom vyjadrení stotožnila s obsahom mimoriadneho dovolania generálneho

prokurátora, keď nezistila dôvody na jeho doplnenie alebo zmenu.

Povinný sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.) v lehote jedného roka (§ 243g O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnuté uznesenia bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ § 237 O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným). Existenciu týchto väd generálny prokurátor nenamietal a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je namietaná, je procesná vada, ktorá, na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Medzi také vady patrí napríklad skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplného alebo nesprávne zisteného skutkového stavu veci z dôvodu, že súd pri vykonávaní dokazovania nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z iného skutkového základu, než súd prvého stupňa bez toho, aby postupoval podľa § 213 ods. 3 O.s.p. a pod. Výskyt takejto vady nebol v mimoriadnom dovolaní namietaný a dovolací súd ju ani nezistil.

Generálny prokurátor namietal, že napadnuté uznesenia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena o daň z pridanej hodnoty.

Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

Podľa § 200 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymożenie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd, súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 Exekučného poriadku upravujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však zväží, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku vo svojom texte teda umožňuje súdu pri zastavení exekúcie prelomiť zásadu zakotvenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, že trovy exekúcie uhrádza zásadne povinný a povinnosť nahradit' trovy exekúcie uložíť oprávnenému. Predpokladom takéhoto postupu je určitá forma procesného zavinenia oprávneného.

V predmetnej veci nebol splnený žiadny z uvedených zákonných predpokladov, teda nebol splnený ani dôvod pre použitie uvedenej výnimky. Pod zavinením oprávnenej v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku treba rozumieť také porušenie procesných predpisov zo strany oprávnenej, ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jej konanie (úkony), ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie.

Dovolací súd sa preto stotožňuje s právnym názorom vysloveným generálnym prokurátorom Slovenskej republiky, podľa ktorého pokiaľ oprávnená podala návrh na vykonanie exekúcie včas, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty určenej na jeho vykonanie. Oprávnená totiž postup súdu vo vykonávanom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku ich trvania, nemohla ovplyvniť. Okrem toho, ak súd zistí stratu účinnosti exekučného titulu, je povinný exekúciu zastaviť z úradnej povinnosti.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia krajského, ako aj okresného súdu v časti výroku o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Rovnaký právny záver prijal už Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo viacerých svojich rozhodnutiach riešiacich obdobnú právnu problematiku (viď napr. sp.zn. 3 MCdo 11/2009, 4 MCdo 11/2008, 6 MCdo 4/2010, 7 MCdo 13/2011 a ďalšie).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu a rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie okresného súdu o trovách exekúcie podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 2, 3, 4 O.s.p. zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Malacky na ďalšie konanie.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (viď primerane § 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.